

Nr 482

Av herr **Helén m. fl.**, om inrättande vid karolinska institutet av en personlig professur för professorn Giuseppe Bertani.

(Lika lydande med motion nr 478 i Första kammaren)

Bland karolinska institutets petita för budgetåret 1963/64 ställdes, såvitt avser avlöningsanslaget, i främsta rummet en personlig professur i mikrobiologisk genetik för professorn vid University of Southern California School of Medicine, doktorn Giuseppe Bertani. Beträffande den mikrobiologiska genetikens läge i Sverige framhöll institutets lärarkollegium i sin petitaskrivelse att detta ämne vore föga utvecklat i vårt land och att det föreläge ett stort behov för utbildning av svenska forskare inom denna synnerligen aktuella gren av den moderna biologien. Efter framställning i januari 1959 till vederbörande svenska forskningsråd om anslag i syfte att inbjuda någon av de framstående amerikanska bakteriogenetikerna att under ett års tid arbeta vid karolinska institutets bakteriologiska institution, meddela forskningsundervisning och ge en föreläsnings- och laborationskurs i bakteriologi beviljades av medicinska forskningsrådet, naturvetenskapliga forskningsrådet och Riksföreningen mot cancer gemensamt ett anslag för ändamålet av 100 000 kronor. Anslaget skulle disponeras med 40 000 kronor till gästforskarens avlöning, 10 000 kronor till resekostnader och återstoden för avlöning av ett laboratoriebiträde och ett ekonomibiträde samt till materielkostnader. I december 1959 erhöles definitivt svar från professor Bertani angående antagande av ifrågavarande anbud. Bertani, som är född i Italien år 1923, emigrerade år 1948 till USA och är numera amerikansk medborgare. Han anses enligt vad lärarkollegiet uppgivit som en av de absolut ledande forskarna inom sitt område. Bertani började sin verksamhet vid karolinska institutets bakteriologiska institution i september 1960. Vid förfrågan har Bertani ställt sig positiv till tanken på en mera permanent tjänst i Sverige om betryggande arbetsmöjligheter skapades för honom. Arbetsplats har erbjudits i Wallenbergsstiftelsens jubileumlaboratorium. Forskningsanslag finnes tillgängliga från de svenska forskningsråden och Riksföreningen mot cancer samt från USA. För att stabilisera Bertanis verksamhet i Sverige under tiden den 1 juli 1961

—den 30 juni 1964 har syskonen Wesséns stiftelse beviljat anslag motsvarande professorslön för Bertani.

Lärarkollegiet har funnit det utomordentligt angeläget att knyta Bertani till institutet i egenskap av fast anställd forskarprofessor och i sådant syfte framlagt förslag om en personlig professur för honom. Kollegiets motivering återfinnes å s. A 18—22 i institutets petitaframställning och utvecklades i fjolårets petitaskrivelse s. 36—40 jämte därtill hörande Bilaga 9.

Förslag om inrättande av en personlig professur för Bertani underställdes motionsvägen 1962 års riksdag. Statsutskottet uttalade i sitt av riksdagen godkända utlåtande (1962: 102, s. 33), att då Bertanis betydelsefulla verksamhet i vårt land vore tryggad för ett par budgetår framåt torde enligt utskottets mening prövningen av frågan om en personlig professur för honom vid karolinska institutet ännu kunna något anstå och lämpligen upptagas till behandling i samband med institutets anslagsäskanden för budgetåret 1963/64.

Universitetskanslern erinrade i sin underdåniga framställning den 7 september 1962 angående anslag till karolinska institutet om att rektorsämbetet vid Stockholms universitet genom sakkunniga undersökt frågan om viss tjänstgöringsskyldighet för Bertani jämväl vid universitetet. Med hänvisning till de sakkunnigas uttalanden föreslog rektorsämbetet 1961 att, om professuren inrättades, dess innehavare skulle vara skyldig att vid universitetet inom sitt specialområde meddela handledning av studerande i mikrobiologi för licentiatexamen samt för tre och fyra betyg i lägre examina ävensom att efter förordnande i varje särskilt fall förrätta examination för nämnda examina och betyg. Kanslern framhöll att han vidhåller den mening, varåt han i fjol gav uttryck, nämligen att mycket starka skäl talar för ett tillmötesgående av kollegiets framställning om en personlig professur för Bertani, att han biträder lärarkollegiets framställning om att förslag måtte föreläggas 1963 års riksdag om inrättande från och med den 1 juli 1964 av den begärda personliga professuren för Bertani samt att han alltjämt finner anknytning av Bertanis verksamhet till Stockholms universitet på sätt universitetets rektorsämbete 1961 föreslog betydelsefull och av stort värde.

Kanslerns sålunda framlagda förslag har icke föranlett förslag i årets statsverksproposition.

Vad lärarkollegiet anfört i detta ärende anser vi, särskilt vid beaktande jämväl av de förbättrade möjligheter till undervisning i mikrobiologi vid Stockholms universitet som inrättande av den föreslagna professuren skulle medföra, innefatta synnerligen starka motiv för ett bifall till äskandet.

Med hänvisning till vad här ovan anförts och under återopande av

statsutskottets av riksdagen godkända utlåtande (1962:102, sid. 33)
får vi därför hemställa,

att riksdagen måtte besluta om inrättande från och med budgetåret 1964/65 vid karolinska medio-kirurgiska institutet av en för professorn vid University of Southern California School of Medicine, doktorn Giuseppe Bertani, personlig professorstjänst i mikrobiologisk genetik.

Stockholm i januari 1963

Gunnar Helén

Erik Grebäck

Emil Elmwall

David Svenungsson

Sigrid Ekendahl